

KARI MERIKANTO Vierailu taulujen teatterissa ja matka kosmoksessa

Yllä: Kari Merikanto näyttelyn avajaisissa kertomassa teoksistaan. Oikealla: Timo-Olavi Jalkanen pitämässä näyttelyn avauspuhetta ja Markku Mäenpää tekemässä suoraa radiolähetystä Järviradioon.

Tapaan taiteilija Kari Merikannon taidenäyttelyssä, jonka nimi on Taulujen teatteri. Seinillä olevien teosten värimaailmat ja niiden luomat tunteet muuntuvat ryhmä-ryhmältä. Silti jokaisessa teoksessa näyttäytyy ensisilmäyksellä hämmästyttävältä tuntuva maalaustekniikka. – Olemme “taulujen teatterinäytöksessä”, jossa kuljemme kosmoksessa – ajasta ennen painovoiman ja elämän syntyä tulemme tähän päivään, kertoo Merikanto.

Aloitin hänen haastattelunsa Gravitaation synty -nimisen teoksen viereltä. Sellaisesta kosmisesta aikakaudesta, jota toimittajaurani aikana en tosiasiassa ole koskaan ennen käsitellyt.

Kari Merikannon näyttelyjulisteita

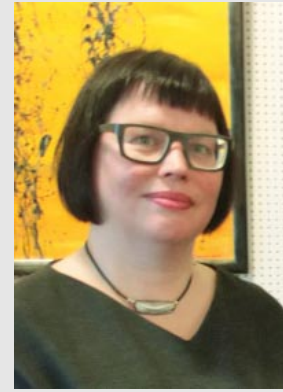
Teosten nimet vievät kauas ajassa ja paikassa:

Gravitaation synty, Kosmoksen synty, Avaruusvirrat, Elämän koodi, Alkumeri elää, Meressä syntyneet, Elämän fantasia, Auringon tuolla puolen ja Vihreän galaksin reunalla. Kuinka te taiteilija **Kari Merikanto** olette tällaiseen maailmaan kulkeneet? – Teema syntyi kun riittävän monta uudella tekniikallani toteutettua teosta oli valmiina. Väreittäin, rinnakkain ryhmiteltynä niistä syntyi aidosti vaikutelma kosmoksista ja elämän synnystä. Uudet teokset täydentävät tarinaa koko ajan, Merikanto kuvailee.

Kuljemme taidenäyttelyssä huoneesta toiseen. Teosten väripaletti ja visuaalinen dynamiikka muuntuu ryhmäryhmältä erilaiseksi, samoin kosmiset nimet. Pitkä maailmanikäisuuden aikamatka taituu näyttelyssä muutaman metrin kävelyllä.

Läheltä katsottuna teoksissa näkyy värikierteitä, jotka luovat teoksiin lisäulottuvuuden. Ennalta näkemäni kuvat eivät todellakaan antaneet teoksista oikeaa käsitystä. Nämä pitää kokea aitoina, sanoisinko tuntee itse sisällään. – Niin, näissä teoksissa nuo värikierteet luovat kolmiulotteisuutta joka valokuvissa ei näy. Teen teokset kerroskerrokselta monessa vaiheessa. Teoksiini on kätkeynäs suuri salaisuus, jonka jokainen katsoja löytää sisältä itsestään niitä katsoessaan. Sitä tunnetta kukaan muu ei voi toiselle kertoa, Merikanto sanoo salaperäisesti.

Kari Merikannon näyttelyiden avauspuheista poimittua

Taina Myllyharju
Tampereen
Taidemuseon johtaja

Kun näin Kari Merikannon teoksia sanoin heti, että hän on Suomen **Jackson Pollock**, joka oli *abstrakti ekspressionisti* ja tunnetuin action painting- ja roiskemaalari maailmassa. Suomessa tämä tyyli kuuluu *informalisiin* (ransk. *l'art informel* 'taide ilman muotoa').

Abstrakti ekspressionismi syntyi toisen maailmasodan jälkeen kylmän sodan aikana, kun taiteilijoita muutti Euroopasta Yhdysvaltoihin haluten irrottautua Euroopan taiteen genreistä. He halusivat tehdä jotakin omaa, rohkeaa ja räväkkää. He maalasivat suurille kankaille spontaanisti ja tunteella – ei-esittäväällä tavalla.

Jackson Pollock oli tyylin ensimmäisiä edustajia. Hän levitti lattialle kankaita ja tiputti ja levitti niille maalia sattumanvaraisesti, mutta ajatuksella. Syntyi fraktaalimaisia kuviota ja muotoja – kuin maailman ja elämän syntymää. Aivan kuten Kari näissä teoksissaan on tavoittanut.

Olen rohkaisut Karia siirtymään vielä isompiin kankaisiin. Hän ei paljasta meille maalaustekniikkaansa, joka luo jotakin mystistä värien kietoutessa toisiinsa. Myös näiden teosten nimet johtavat minut uusiin maailmiin. Toivotan sinut Kari Merikanto kulkemaan rohkeasti eteenpäin sinne, missä ihminen ei ole ennen käynyt.

Gravitaation synty

Elämän koodi

Alkumeri elää

Tarvitsemmeko realismia vai tunteentulkintaa?

Kuljen kymmenien teosten ohi. Ne luovat vaihtuvia tunteita ja mielikuvia. Realismin ja kulttuuriviitteiden puuttuminen saa aivoni toimimaan jotenkin toisin. Merikannon teoksissa neliöitä ei näy, kuten ei luonnossakaan. Niin, ihminenhän keksi neliön.

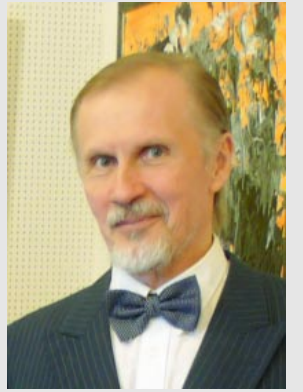
Tiesin ennen näyttelyyn tuloa, että Merikantoa on verrattu **Jackson Pollockiin**, jonka teos no 6 (myöhemmin kuuluisa nimellä *Convergence*, "Yhdistyminen") oli esillä Helsingin taidehallissa vuonna 1954. Taiteilija/kirjoittaja **Oiva Pollari** kirjoitti teoksesta: "Omasta puolestamme kieltäydymme ehdottomasti pitämästä tällaista taiteena, jos se kuitenkin sitä on, silloin myöskin kaatuneen mustepullon tahra pöytäliinalla on taidetta". Pelkäätekö samanlaisia reaktiota koska nämä teokset eivät ole esittäviä?

– Olen tehnyt ja teen realismiin ja moneen muuhunkin taiteenlajiin kuuluvia teoksia. Näitä tässä teen siksi että ne tulevat sisältäni, matkimatta ketään tai ajattelematta tyyliä. Taiteilijoita on läpi historian arvosteltu rajustikin. Tuosta taidemuseoammattilaisten Pollock vertauksesta olen vain otettu, Merikanto hymyilee.

Aikanaanhan Pollockista tehtiin elokuva ja hänen teoksensa myytiin 140 miljoonalla dollarilla, kaikkien aikojen toiseksi kallein teos. Luomiskautensa jälkeen Pollock rupesi ryyppäämään rankasti. – En tiedä tehdäänkö minusta koskaan elokuvaa tai maksetaanko teoksistani miljoonia – nyt ne ovat varsin edullisia. Sen sanon, että en ainakaan rupea ryyppäämään, Merikanto naureskelee.

Näiden Merikannon teosten värivirrat ottavat katsojat mukaansa matkalle luomiskertomukseen tai evoluutiokertomukseen – kuinka katsoja haluaakaan asian kokea. Jopa sana surrealistinen voi tulla monesta teoksesta mieleen. Kuitenkin ne ovat hämmästyttävän luonnollisia, kuin elämä itse. Joitakin niitä katsoessa on jopa vaikea uskoa, että ne ovat ihmiskäsin tehtyjä. Nähtyäni lukuisia tämän sarjan teoksia, olen havainnoinut ilmiöitä joista syntyy vastaavaa tunnetta: pyörre joka nosti kuivat lehdet korkeuksiin, villisti yhdessä lentävä lintu-parvi, elävä liekki tai laineiden matka hiekkarannalla. Esillä olevissa teoksissa on jotakin samankaltaista, systemaattisen ja sattumanvaraisen vuoropuhelua.

Tällainen abstrakti taide vapauttaa niin taiteilijan kuin katsojankin. Nämä teokset aikaansaavat katsojassa henkilökohtaisen tunteen, johon kukaan muu ei voi viisastella. Taiteilijan abstrakti ekspressio muuttuu katsojan abstraktiksi impressioksi. Tainaa kompatan, Jackson Pollock on uudelleensyntynyt ja uudistunut. Uskon ja toivon, että nämä Kari Merikannon kosmiset tarinat ja näkymät lähtevät maailmalle elämään.

Timo-Olavi Jalkanen
Sara Hildénin
johtokunnasta

Matkalla maailmalle

Olemme kiertäneet läpi näyttelyn ja pysähdymme *Mustan aukon äärellä* -teoksen luo. Pitkä kosminen matka on kuljettu. Mutta minne Merikannon taide suuntaa jatkossa?

– Teen tällä tekniikalla lisää suurempia teoksia, joista syntyy ensimmäinen todella iso näyttelyni, näillä näkymin Ranskaan. On ilo nähdä ovatko ihmisten kokemat tunteet teoksista siellä samankaltaisia kuin täällä, Merikanto pohtii.

Kiitos näyttelystä ja onnea kosmisen matkan maailmanmatkalle!

Kuvia webissä: www.karimerikanto.com

